

Underviser: Tidl. Sognepræst Bente Asschenfeldt

Reformationsaltertavlen i St. Marien kirke i Wittenberg

Altertavlen i St. Marien kirke i Wittenberg indtager en helt speciel plads i rækken af maleren Lucas Cranach den Ældres reformationsaltertavler. Den lutherske kirke er stedet med dåb, nadver og prædiken.

Lucas Cranach har alle disse kendetegn med i altertavlen, men det specielle ved den er, at dens persongalleri er alle de kendte personer fra reformationen: Luther, Melanchton, Bugenhagen, samt maleren og hans ægtefælle.

Frikirker og Anerkendte trossamfund

Der er i Danmark et mylder af anerkendte og godkendte trossamfund inden for alle de store religioner. Hvornår er der tale om en frikirke, og hvornår er det et anerkendt trossamfund?

Vi ser nærmere på udvalgte kristne frikirker og anerkendte trossamfund.

Underviser: Sognepræst Jesper Bacher, Rubbeløkke

Reformationens hovedtanker

I 2017 fejres 500-året for reformationen. Men hvad var reformationen egentlig? Hvad fik Luther til at træde op mod Romerkirken og den herskende teologi? Hvad var det, reformatorerne genopdagede, og hvorfor begyndte protestanterne at protestere? Foredrageme vil give et rids og trække linjer fra dengang til i dag.

Underviser: Sognepræst Henrik Gade Jensen, Gloslunde

Kirkefondet - historien

Med industrialiseringen voksede København meget stærkt og mange mennesker flyttede til København. Kirkerne lå kun i midtbyen og var fra Christian IV's tid. Staten ville ikke betale for nyt kirkebyggeri. Derfor grundlagde en række aktive præster og lægfolk Det Københavnske Kirkefond, der med indsamlinger skulle finansiere og forsyne byen med nye kirker. Vi vil se på den frikirkelige inspiration bag Kirkefondet, og de foregangsmænd, som stod bag.

Kirkefondet - resultaterne

Det lykkedes Kirkefondet at opføre omkring 50 kirker i de nye kvarterer i København, mest frivilligt finansieret. I begyndelsen ejede og drev de også kirkerne. Det kom til sammenstød med både biskop og kirkeministerium, som så med skepsis på den frivillige foretagsomhed, og Kirkefondet overvejede ligesom Indre Mission at træde ud af folkekirken. I dag er der ikke brug for så mange kirker i brokvarterne, og flere er blevet solgt.

Middelalderen - det moderne Europa begynder at tage form

Middelalderen var ikke spor mørk, men en voldsom grødetid. De første universiteter grundlægges og bliver grobund for nye tanker. Kirken bidrager til udviklingen med retstænkning, hvor der lægges vægt på samtykket og skylden. I middelalderen strides pave og kejser om magten, og lokalt i Danmark strides konge og ærkebiskop.

Middelalderen - reformationens forudsætninger i teologi og filosofi

Reformationen i 1500-tallet har sine idemæssige forudsætninger i 1300-tallet, hvor det klassiske verdensbillede fra antikken blev udfordret. Der blev gjort op med Aristoteles' guds- og verdensopfattelse. Teologerne begyndte at betone Guds almagt og vilje i et opgør med den katolske kirkes lære om Gud som fornuftig og beviselig. Især den britiske filosof William af Ockham står centralt i dette opgør, som fører frem til Martin Luther og reformationen.

Underviser: Lektor Tove Niclasen, Vignæs

Halsted Kloster -og lidt om Helligåndshuset i Nakskov

I katolsk tid var Halsted Kloster befolket af benediktinermunke, som var underlagt det store Sct. Bendts kloster i Ringsted. Kirken ejede et enestående relikvie i form af Sankt Samsons hovedskal.

Samson var en engelsk biskop, der ansås for at have særlige gaver for missionsvirksomhed. Ud over Halsted Kloster og benediktinerordenen vil vi også komme ind på Helligåndshuset i Nakskov, der fungerede som hospital i middelalderen og i en periode var en del af Helligåndsklostret i Fåborg.

Biskoppen i Vesterborg

Om P.O. Boisen, sognepræst, biskop, seminarieforsøger og samfundsdebattør.

Han virkede fra 1787 som sognepræst i Vesterborg og Birket, og da han i 1805 blev biskop i Lolland-Falsters Stift, betingede han sig, at han kunne blive boende i Vesterborg. Her havde han sammen med C.D.F. Reventlow opbygget et af landets første seminarier for landsbyskolelærere. P.O. Boisen blev desuden stamfader til flere generationer af teologer, hvoraf mange fik embeder på Lolland-Falster.

Kristendommens første tid

I de første århundreder af kristendommens historie måtte de kristne både kæmpe udadtil mod forfølgelser fra den romerske statsmagt og indadtil om den rette udlægning af den kristne lære. Var Kristus født eller skabt, var han ét med Faderen eller blot et menneske, som havde fået indgivet det guddommelige Ord, skabt før verdens skabelse? Hvordan skulle man forstå begreber som frelse, evigt liv og Helligånd?

Underviser: Provst Nils Roland, Nykøbing F.

Bondedrengen fra Errindlev, "hele Danmarks lys"

En vej i Nykøbing og en gade i København er opkaldt efter ham, **Niels Hemmingsen** (1513 – 1600), fra 1537 professor og senere rektor ved Københavns Universitet. Han havde studeret i Wittenberg under Luther og ikke mindst Melanchton, og han kom til at spille en betydelig rolle.

Niels Hemmingsen skrev omkring 100 bøger, foruden om bibelen og teologiske emner også om retlige forhold, ægteskabssager, hekse, astrologi, skolevæsen, politik og andet.

Vi dykker ned i hans til tider kaotiske livsforløb. Niels Hemmingsen endte på toppen af en glørværdig karriere med at blive afsat af kong Frederik II. Hemmingsens gamle elev og ven, nu rigskansler Niels Kaas, måtte udføre ordren: Forlad dit embede og din bolig inden tre dage! Hvorfor?

Kirker og kirkekunst på Lolland-Falster efter 1900

Hvis man søger oplysning om de kirker og den kirkekunst, der er blevet til efter 1900, går man ofte forgæves til Nationalmuseets "Danmarks Kirker". Der kan stå nogle få ord, såsom "der er opført en moderne filialkirke", hvor "moderne" ikke er venligt ment! Men disse kirkebygninger afspejler ligesom alle tidligere deres egen tid. Hvorfor kom de til at se ud, som de gør? Hvad er det for en opfattelse af kirke og menighed, der kan aflæses af dem? Hvem har tegnet og bygget dem? Kirkekunst er et yderst følsomt emne. Kunstakademiets udvalg for kirkekunst har ofte forslag, som ikke falder i god jord lokalt. Alligevel findes der spændende og banebrydende kunstværker ind imellem alle dem, der blot følger sig ret ubemærket ind.

Underviser: Sognepræst Esbern Gaur Vernersen, Majbølle og Vignæs

Luther og Musikken

'Musik er en gave fra Gud, ikke fra mennesker', sådan udtalte Luther sig rosende om musikkens ophav. Denne aften i Teologihøjskolen vil handle om Luthers tanker om forholdet mellem musik og teologi, musik og kirke. Hvordan medførte reformationen et ændret syn på musik og musikkens brug i kirken. Martin Luther var selv musiker og komponist. Derfor vil en del af programmet handle om at læse og synge Luthers salmer og lytte til musik fra Luthers samtid.

Læs mere udførlige omtaler på hjemmesiden

www.teologihojkolen.dk